

Nyílt levél Ózer Ágnesnek

Tisztelt Ózer Ágnes!

Engedelmével, figyelmébe ajánlom Juhász Gyula *A szent magyar folyó* című versét, ezúttal csak egy rövid részletét.

*Szép a Rajna, Loreley folyója,
Német nagyság hű oltalmazója,
Szép a Szajna, Párizs tükrözője,
Méla Volga orosz bú szülője,
De míg bennünk lélek él és nóta,
Tisza lesz a magyarok folyója.*

Vajon ha Ön a nagy magyar költő korában él, figyelmeztette-e volna, hogy nem lehet a magyarságát deklarálnia egy folyóval, vagy Goethét, hogy a Rajnát ne emelje a német nagyság oltalmazójává? Ezt jogosan feltételezhetem, hiszen az aracsi pusztatemplomot, a magyarság egyik legcsodálatosabb örökségét, a romjaiban is fenséges műemlékét Ön alkalmatlannak tartja arra, hogy vele magyarságunkat deklaráljuk, hogy szimbólumunknak tekintsük. Lásd az Önnel készített interjúban elhangzottakat az Aracs folyóirat 2013. március 15. számában (61. o.): „...nem lehet a középkori hagyatékkal önmagunkat, magyarságunkat deklarálni”. Bizonyára értetlenül csóválta a fejét, ha elolvasta id. Berecz Sándor: *Pusztatemplom / egy darab szentföld* című könyvét, amelyet a törökbecsei tanító írt meg csaknem 200 oldalon. Értetlenül állhatott a vallomásszerűen elénk zúduló sorok előtt: „Lesz-e még ünneped, drága Omladékom? (...) Lerója-e előtted méltó kegyeletét az a keresztény világ, melyet egykor a pogányság helyébe megteremteni olyannyira igyekezettél? Támad-e egy új Erzsébet királynénk, aki újra megkönyörül roskadozó falaidon? Ezt valóban megérdemelnéd. Hisz veled egy darab Szentföld szakadt ide, hogy megáldja nemzetünk egy évezredes küzdelmét.” Azt pedig végképp nem tudná megérteni, hogyan lehetséges, hogy „sokszor megbámultam a kies romot,

megcsókolgattam az ódon falakat és árnyékukban imádkoztam az egek urához, kutattam talaja alatt, búvárokodtam könyvek sokaságában és régi írásokban”, s mindezt azért tette a dokumentumok után kutató tanító, hogy átadja az ismereteket az utókornak, mert „ha Aracsot nem is támasztjuk fel halottaiból, de legalább bebizonyítjuk, hogy nem is halt meg, hogy velünk él és élni fog, és hogy csodálni fogják akkor is, amikor mi már nem leszünk”.

A csodára Ön nem volt kíváncsi, saját bevalása szerint (legalább is a közelmúltig) még nem tekintette meg a pusztatemplom monumentális ódon falait, még most sem, amikor a Vajdasági Múzeum igazgatójaként felelősen döntenie kell a Tartományi Műemlékvédelmi Intézettel közösen a határokon átnyúló IPA-pályázat százezres euróösszegeinek felhasználásáról, különféle papírokat aláírnia stb., aminek célja a pusztatemplom megmentése. Pedig, ha élt volna az alkalommal és a Zentán megtartott műemlékvédelmi konferencia szervezőinek szíves invitálására elment volna az ingyenbusszal megnézni a pályázati anyaguk helyszínét, láthatta volna, hogy a pályázati pénzekből frissen lebetonozott parkoló a templomrom tövében nem éppen tökéletes szakmai döntés volt, hiszen a kipufogógázok, autó- és buszforgalom csak árthat a műemléknek. S ha már nem az érzelmeknél, hanem csak szigorúan a szakmai követelményeknél tartunk, amit Ön nagyra becsül, szeretném szíves figyelmébe ajánlani, de bizonyára Ön is felfigyelt a zentai tanácskozáson elhangzott felajánlásra, hogy egy Szerbiában nem létező szakma, a kőszobrász-restaurátor kiváló művelője (aki jelenleg Magyarországon dolgozik, de délvidéki származású), felkínálta segítségét az aracsi pusztatemplom mészkőfaragványainak feltérképezésében, amit már művel is, de szeretne az IPA-projektumhoz csatlakozva végezni. Biztos

vagyok benne, hogy nem fogják visszautasítani ezt és a hozzá hasonló indítványt, még akkor sem, ha a szakmai tudásukhoz nem kis lelkesedés is párosul ezeknél a fiatal szakembereknél. Remélem, hogy amikor az említett interjúban azt nyilatkozta, hogy „a történelmi örökséget nem lehet etnobizniszre felhasználni” – nem rájuk gondolt. S arra még gondolni se merek, hogy netalán azokat tekinti etnobizniszeseknek, akik eddig csaknem másfél évtizede önkéntes munkával évről évre kiszabadítják a benőtt gazból a romtemplomot, évente ökumenikus istentisztelettel, művelődés programmal, brosúrákkal, kiadványokkal tisztelgnek a pusztatemplom emléke előtt, vagy akik aprópénzeket összekoldulva pró-

bálták díjat, folyóiratot alapítva megörökíteni és a köztudatba belevinni Aracs nevét?

Az IPA-pályázat magas szintű szakmai sikerében reménykedve üdvözlö:

Gubás Ágota

Ui. Örömmel olvastam az említett interjúban, hogy fontosnak tartja, Újvidéken legyenek magyar múzeumi tárlatvezetők is, hogy a diákok és más látogatók anyanyelvükön is kaphassanak ismereteket. Felhívnom a figyelmét, hogy az IPA-pályázat pénzeszközeinek segítségével megjelentetett MONATUR-ismeretterjesztő anyag magyar nyelvű szövegén még sokat kellene javítani.

Diadal, Róma, Szent István Ház